

**UCHWAŁA NR / / 2026
RADY MIEJSKIEJ W DOBREJ**

PROJEKT
druk nr 8/2026

z dnia 2026 r.

w sprawie wprowadzenia w Domu Pomocy Społecznej w Skęczniewie stałego zakazu sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych

Na podstawie art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) uchwala się, co następuje:

§ 1. Na terenie Domu Pomocy Społecznej w Skęczniewie wprowadza się stały zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dobrej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2026 roku.

Krzysztof Szelewski
radca prawny

SEKRETARZ
DOBREJ
Piotr Nowaczyk

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Dobrej

w sprawie wprowadzenia w Domu Pomocy Społecznej w Skęczniewie stałego zakazu sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych

Na podstawie art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151), zwanej dalej „ustawą” w innych niewymienionych w ustawie miejscach, obiektach lub na określonych obszarach gminy, ze względu na ich charakter, rada gminy może wprowadzić czasowy lub stały zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych.

Cytowany powyżej przepis upoważnia radę gminy do stanowienia aktów prawa miejscowego, który w relacji do zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4 tej ustawy – a mianowicie odpowiedniego kształtowania polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez ograniczanie dostępności alkoholu – upoważnia radę do wprowadzenia w innych niewymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 1 – 4 i pkt 6 oraz ust. 2a – 5 tej ustawy miejscach, obiektach lub na określonych obszarach gminy, ze względu na ich charakter, czasowego lub stałego zakazu sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych.

Przepis art. 14 ust. 1 pkt 1 – 4 i pkt 6 ustawy określa, iż zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych:

- 1) na terenie szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich;
- 2) na terenie zakładów pracy oraz miejsc zbiorowego żywienia pracowników;
- 3) w miejscach i czasie masowych zgromadzeń;
- 4) w środkach i obiektach transportu publicznego, z wyjątkiem wagonów restauracyjnych i bufetów w pociągach komunikacji krajowej i międzynarodowej,
- 5) międzynarodowych portów lotniczych i samolotów komunikacji międzynarodowej;
- 6) statków i portów morskich;
- 7) w obiektach zajmowanych przez organy wojskowe i spraw wewnętrznych, jak również w rejonie obiektów koszarowych i zakwaterowania przejściowego jednostek wojskowych,

a stosownie do przepisu art. 14 ust. 2a – 5 ustawy zabrania się:

- 1) spożywania napojów alkoholowych w miejscu publicznym, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów;
- 2) sprzedaży, podawania i spożywania napojów zawierających więcej niż 18% alkoholu w ośrodkach szkoleniowych;
- 3) sprzedaży i podawania napojów zawierających więcej niż 18% alkoholu w domach wypoczynkowych.

Tak więc przepis art. 14 ust. 6 ustawy daje możliwość uzupełnienia generalnych (ogólnokrajowych) zakazów sprzedaży, podawania lub spożywania napojów alkoholowych określonych w art. 14 ust. 1 pkt 1 – 4 i pkt 6 ustawy, zakazami lokalnymi wprowadzanymi przez gminy na ich terenie, z uwagi na szczególny charakter danego miejsca, obiektu czy obszaru gminy. Szczególny charakter miejsca czy obiektu, dla którego wprowadzony jest zakaz musi odnosić się do konkretnie zindywidualizowanego miejsca, obiektu czy też obszaru gminy a ponadto dla określenia szczególnego charakteru takiego miejsca istotny musi być kontekst

negatywny skutku obecności alkoholu w takim miejscu (w stopniu wyższym niż w innych miejscach).

Zgodnie z doktryną rada gminy powinna odnosić się do tych miejsc i obiektów, które z uwagi na swój szczególny charakter powinny być objęte ochroną. Możliwość ta uzależniona jest od wykazania szczególnego charakteru danego miejsca, które podlega ochronie.

Rola, charakter i zadania miejsc i obiektów, jakimi są domy pomocy społecznej, stanowi zasadniczy argument, przemawiający za skorzystaniem przez Radę Miejską w Dobrej z delegacji ustawowej zawartej w art. 14 ust. 6 ustawy i przyjęciem niniejszej uchwały, wprowadzającej w Domu Pomocy Społecznej w Skęczniewie stałego zakazu sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych.

Niezależnie od typu domu pomocy społecznej, podstawowymi usługami, które są w nim świadczone, są usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. W domach pomocy społecznej zamieszkują osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu. Uzyskanie tego świadczenia jest prawem osoby spełniającej warunki określone przez ustawodawcę.

Dom pomocy społecznej, będący miejscem wieloletniego zamieszkania (najczęściej do końca życia), musi zapewniać warunki zbliżone do tych, jakie istnieją w życiu osobistym każdego człowieka. Osoby uzależnione od alkoholu, przebywające w domach pomocy społecznej, poza podstawowymi usługami mogą korzystać z terapii, oddziaływań rehabilitacyjnych i działań motywacyjnych, mających na celu utrzymywanie abstynencji lub ograniczanie spożywania alkoholu.

W aktach prawnych regulujących materię związaną z działalnością domów pomocy społecznej nie przewidziano jednak przepisów uprawniających osoby kierujące tymi placówkami do wprowadzenia w ich regulaminach zakazu spożywania alkoholu czy przebywania na terenie takich placówek osób po spożyciu alkoholu. Ograniczenia takie - wprowadzone aktem przyjmowanym przez organy wykonawcze – stanowiłyby naruszenie konstytucyjnych praw przysługujących każdemu człowiekowi.

Spożywanie alkoholu na terenie domu pomocy społecznej - zarówno w obiekcie, jak i terenach przynależnych do obiektu - wpływa negatywnie na funkcjonowanie pozostałych mieszkańców. Nieuzależnieni mieszkańcy domów pomocy społecznej, z powodu wspólnego zamieszkiwania, zmuszeni są znosić hałas i awantury wszczynane przez nietrzeźwych współmieszkańców. Podkreślić należy, że osoby przebywające w domach pomocy społecznej, wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, nie mogą łatwo zmienić miejsca zamieszkania czy pokoju dzielonego z osobą uzależnioną.

Liczba pokoi jednoosobowych jest ograniczona, a w pokojach dwu i więcej osobowych spożywanie alkoholu przez jednego mieszkańca stanowi istotną niedogodność dla pozostałych, naruszając ich prawa. Często niweczy także działania profilaktyczne, w których biorą udział mieszkańcy tych domów i podwyższa czynniki ryzyka uzależnienia od alkoholu wśród osób, które wcześniej alkoholu nie spożywały lub spożywały go w ograniczonych ilościach. Zachowania osób

spożywających alkohol na terenie domów pomocy społecznej niejednokrotnie w sposób rażąco naruszają zasady współżycia społecznego w takiej społeczności, zakłócając spokój, powodując poczucie lęku współmieszkańców, a nawet zagrożenie zdrowia czy życia. Wiążą się także z uszkodzeniem mienia placówki i niejednokrotnie naruszaniem nietykalności fizycznej podopiecznych.

Z uwagi na brak regulacji ustawowych dotyczących spożywania alkoholu w domach pomocy społecznej, kwestie spożywania alkoholu należy dostosować do ogólnych zasad i norm, w tym takich jak zakaz spożywania alkoholu przez osoby z zaburzeniami psychicznymi, które mają przeciwwskazania do spożywania alkoholu ze względu na stan zdrowia i zażywane leki.

Wpływ alkoholu na zdrowie jednostki i szerzej – zdrowie publiczne - został naukowo potwierdzony i nie jest to kwestia mogąca rodzić jakiejkolwiek wątpliwości. Ochrona zdrowia publicznego należy do kategorii przesłanek legitymujących ograniczenie innego dobra, jest bowiem dobrem nadrzędnym i uzasadnia tworzenie przez samorząd terytorialny warunków sprzyjających powstrzymaniu się od spożywania alkoholu, ograniczaniu jego dostępności oraz zapobieganiu negatywnym następstwom jego nadużywania.

Analizując potencjalny konflikt wartości i praw zagwarantowanych konstytucyjnie, nie może być wątpliwości, że w domach pomocy społecznej, jako miejscach zamieszkania, prawo do spożywania napojów alkoholowych w miejscu zamieszkania nie może mieć pierwszeństwa przed konstytucyjnie zagwarantowanym prawem każdego obywatela do zapewnienia zdrowia i przed obowiązkiem władz publicznych do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej osobom, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymagają całodobowej opieki.

Wartości, które ustawodawca zapisał w Konstytucji RP i preambule ustawy o wychowaniu w trzeźwości mają służyć zaspokojeniu potrzeb ważnych dla zdrowia, życia i prawidłowego funkcjonowania jednostek.

Wprowadzenie na terenie Domu Pomocy Społecznej w Skęczniewie zakazu sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych skutecznie wpłynie na ograniczenie zjawisk niepożądanych, w tym w szczególności na ograniczenie zewnętrznych zagrożeń dla zdrowia wszystkich podopiecznych oraz wyeliminowanie pokus skłaniających jednostkę do dobrowolnego niszczenia jej zdrowia.

W polityce zdrowia publicznego celem nie jest zapewnienie komfortu spożywania alkoholu tym, dla których jest on towarem jak każdy inny. Jak wskazuje się w doktrynie, upoważnienie prawotwórcze dla rady gminy, zawarte w art. 14 ust. 6 ustawy, jest „swoistym wentylem bezpieczeństwa”, mającym dopełniać komplementarnie skuteczność i efektywność regulacji zakazów sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych przewidzianych przez ustawodawcę.

Uchwała taka stanowi akt prawa miejscowego z uwagi na to, że dotyczy praw podmiotowych człowieka i ma walor aktu fakultatywnego. Rada gminy może, ale nie musi korzystać z przypisanego jej ustawą upoważnienia prawotwórczego, a prawodawca lokalny przed podjęciem uchwały powinien wyważyć jej wartości i kryteria, o których mowa w upoważnieniu ustawowym do jej podjęcia. Charakter uchwały rady gminy przyjmowanej na podstawie art. 14 ust. 6 ustawy oraz odwołanie się w ustawie do charakteru miejsca, obiektu i obszaru, ogranicza swobodę rady we wprowadzaniu zakazów do takich miejsc, obiektów lub obszaru, w których obecność alkoholu

jest szczególnie niepożądana i zagrażałaby wykonywaniu przez nie swoich funkcji, jak wskazano na wstępie uzasadnienia.

Domy pomocy społecznej są właśnie takimi miejscami. Wprowadzane ograniczenie, tj. stały zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych w Domu Pomocy Społecznej w Skęczniewie, uzupełnia zakazy określone przez ustawodawcę w art. 14 ustawy i jest uzasadnione charakterem miejsc, których dotyczy.

Stosownie do przepisu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

Mając powyższe na uwadze podjęcie przedmiotowej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Tadeusz Gebler
/-/ Burmistrz Dobrej